

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/45/2016
Identifikačné číslo spisu: 2014200668
Dátum vydania rozhodnutia: 07.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200668.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: Y. U., bytom V. XX/X, Š., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 38Sd/105/2014-29 zo dňa 18. marca 2016 v konaní o starobný dôchodok, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sd/105/2014-29 zo dňa 18. marca 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom označeným vo výroku tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnutý rozsudok“) podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako vecne správne potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II zo dňa 03.07.2014 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým bol navrhovateľovi znížený starobný dôchodok.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po oboznámení sa s celým obsahom spisového materiálu dospel k záveru o nedôvodnosti opravného prostriedku navrhovateľa, keď sa stotožnil s názorom odporkyne, že po dodatočnom zaplatení poisťného došlo k rozšíreniu obdobia dôchodkového poistenia a v nadväznosti na to aj k zmene osobného mzdového bodu navrhovateľa. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali správnosť napadnutého rozhodnutia. Odporkyňa podľa krajského súdu vychádzala zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, rozhodnutie náležite odôvodnila, pričom jednotlivé výpočty podložila konkrétnymi zákonnými ustanoveniami.

Proti napadnutému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd sa nezaoberal otázkou vrátenia sumy 2150,82 € a exekučného poplatku 285,90 €, ktoré odporkyňi zaplatil

neprávom. Dôvodil tým, že od 31.12.2000 bol odhlásený (zo sociálneho poistenia) u odporkyne. Dlžnú sumu na poistnom uhradil s tým, že mu zhodnotia a zvýšia dôchodok, napriek tomu mu však dôchodok znížili. Preto žiadal o vrátenie sumy 2436,72 € od odporkyne s tým, že potom by nebolo treba sa zaoberať sumou zníženia jeho dôchodku o 26 € (mesačne).

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že krajský súd správne zistil skutkový stav a náležite právne posúdil vec, pričom dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje odporkyňa za opodstatnené. Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj sporné rozhodnutie odporkyne, najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil jeho zákonnosť. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 07.11.2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Odvolací súd zo súdneho spisu a z priloženého administratívneho spisu zistil, že odporkyňa rozhodnutím zo dňa 25.08.2010 priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok. Dňa 22.10.2012 navrhovateľ zaplatil dlžné poistné na dôchodkové poistenie od 01.07.2007 do 30.06.2009, ktoré už bolo v tom čase od navrhovateľa exekučne vymáhané. V administratívnom spise sa nachádza exekučný príkaz z 22.10.2012, vydaný súdnym exekútorom JUDr. Pavlom Šajánkom na vymożenie peñažných plnení v prospech odporkyne základe exekučných titulov - rozhodnutí č. 700-0610811712-GC04/12 zo dňa 02.05.2012 a č. 700-0610811612-GC04/12 zo dňa 02.05.2012 vydaných Sociálnou poisťovňou, pobočkou Galanta.

Dňa 18.12.2012 požiadal navrhovateľ o priznanie starobného dôchodku od toho istého dňa. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X-N. z 07.01.2013 bol navrhovateľovi od XX.XX.XXXX priznaný starobný dôchodok v sumu 317,30 €, pričom na výpočet tohto dôchodku bol v zmysle § 79a zákona o sociálnom poistení použitý priemerný osobný mzdový bod 0,7988, z ktorého bol vypočítaný aj dovtedy vyplácaný invalidný dôchodok. Súčasne bol ďalším rozhodnutím navrhovateľovi odňatý invalidný dôchodok.

Po zaplatení dlžného poistného na dôchodkové poistenie navrhovateľ žiadosťou z 22.02.2013 požiadal o prehodnotenie invalidného dôchodku. Rozhodnutím z 23.05.2013 odporkyňa znížila navrhovateľovi starobný dôchodok. Na základe opravného prostriedku podaného navrhovateľom Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 06.05.2014 toto rozhodnutie zrušil spolu s rozhodnutím, ktorým odporkyňa doplnila jeho odôvodnenie a vrátil vec odporkyni na ďalšie konanie.

Dňa 03.07.2014 vydala odporkyňa rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I, ktorým podľa § 70 ods. 1, § 112 ods. 3 a § 82 zákona o sociálnom poistení rozhodla, že navrhovateľovi od 22.10.2012 patril invalidný dôchodok v sume 287,80 €. K tejto úprave došlo podľa odôvodnenia rozhodnutia po zhodnotení obdobia dôchodkového poistenia od 01.07.2007 do 30.06.2009, keď navrhovateľ zaplatil celú sumu dlžného poistného za toto obdobie.

V ten istý deň odporkyňa vydala preskúmané rozhodnutie, ktorým podľa § 65, § 112 ods. 3 a ods. 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení rozhodla o znížení navrhovateľovho starobného dôchodku od 10.07.2013 na sumu 302,50 €. Rozhodnutie odôvodnila tým, že v dôsledku započítania obdobia, za ktoré navrhovateľ včas a v správnej sume nezaplatil poistné na dôchodkové poistenie, po doplatení celého dlžného poistného, ako obdobia dôchodkového poistenia, nastali zmeny v niektorých skutočnostiach uvedených v odôvodnení rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku zo dňa

25.08.2010, čo viedlo k novému rozhodnutiu o sume invalidného dôchodku (pozri predchádzajúci odsek). Priemerný osobný mzdový bod, ktorý bol použitý na tento výpočet invalidného dôchodku, bol v zmysle § 79a zákona o sociálnom poistení použitý aj na výpočet starobného dôchodku navrhovateľa, pretože bol vyšší ako priemerný osobný mzdový bod vypočítaný na účely starobného dôchodku (0,7333 vs. 0,7197).

Navrhovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, v ktorom uviedol, že od 31.12.2000 bol odhlásený zo sociálneho poistenia, napriek tomu však odporkyňa žiadala o zaplatenie odvodov a iniciovala exekúciu na vymozenie poistného. Celú sumu preto navrhovateľ doplatil. Uviedol, že nežiadal odporkyňu, aby mu zohľadnila na účely dôchodku obdobia, za ktoré neplatil poistné, nežiadal ani o nemocenské. Zaplatil požadované odvody, pretože, ako uviedol, ho pracovníčka Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta, presviedčala, že sa mu zvýši dôchodok. Opak sa však stal pravdou a došlo k zníženiu jeho dôchodku o 26 € mesačne. Uviedol, že s rozhodnutím nesúhlasí a bude žiadať, aby mu odporkyňa celú dodatočne zaplatenú sumu vrátila.

Odporkyňa vo vyjadrení k opravnému prostriedku zrekapitulovala priebeh konania, vrátane rozhodovania o invalidnom dôchodku navrhovateľa a v podstate zopakovala svoju argumentáciu z odôvodnení rozhodnutí z 03.07.2014. Uviedla, že nárok navrhovateľa bol posúdený v súlade s platnými právnymi predpismi. Navrhla, aby krajský súd potvrdil preskúmané rozhodnutie.

Na nariadenom pojednávaní pred krajským súdom dňa 18.03.2016 navrhovateľ zopakoval svoj nesúhlas so znížením dôchodku. Zástupkyňa odporkyne zotrvala na svojej dovtedajšej argumentácii. Krajský súd na tomto pojednávaní vyhlásil napadnutý rozsudok.

Odvolací súd po vykonaní prieskumu postupu a rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že krajský súd síce zhrnul genézu prípadu a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne dospel k správne mu záveru, avšak v odôvodnení rozsudku nedal priamu odpoveď na niektoré navrhovateľove námietky.

Navrhovateľ predovšetkým vyjadril nesúhlas so znížením svojho starobného dôchodku, pričom namietal, že po zaplatení poistného a započítaní príslušného obdobia dôchodkového poistenia očakával zvýšenie svojho starobného dôchodku, namiesto toho však došlo k jeho zníženiu. Okrem toho v podstate tvrdil, že od konca roka 2000 nebol dôchodkovo poistený, nebol povinný platiť poistné a nežiadal o započítanie obdobia, za ktoré napokon poistné zaplatil.

Krajský súd vyhodnotil ako správny a zákonný spôsob nového výpočtu starobného dôchodku, keď plne akceptoval argumentáciu odporkyne. K tomu nemá výhrady ani odvolací súd a poukazuje v tomto smere na dôvody rozsudku krajského súdu, ku ktorým doplní len niekoľko poznámok. Podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa starobný dôchodok určuje ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Výška aktuálnej dôchodkovej hodnoty sporná nebola. Obdobie dôchodkového poistenia k 18.12.2012 určila odporkyňa na 14288 dní, čiže 39,1453 rokov, pričom podrobný rozpis uviedla v osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý bol prílohou preskúmaného rozhodnutia. Z toho za sporné obdobie rokov 2007-2009 odporkyňa započítala 731 dní.

Dôvodom zníženia starobného dôchodku navrhovateľa je to, že po započítaní tohto sporného obdobia sa zmenil výpočet jeho priemerného osobného mzdového bodu. Priemerný osobný mzdový bod, zjednodušene povedané, vyjadruje pomer navrhovateľovho vymeriavacieho základu (najčastejšie mzdy, platu) voči priemernej mzde v národnom hospodárstve. Zákonodarca však v § 63 ods. 6 a 7 zákona o sociálnom poistení určil, že rozhodujúcim obdobím, z ktorého sa tento priemerný osobný mzdový bod vypočítava, nie je celé obdobie dôchodkového poistenia, ale len obdobie od roku 1984. Ak by v takto určenom rozhodujúcom období nebolo najmenej 22 kalendárnych rokov, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred 1. január 1984 postupne tak, aby sa naplnilo obdobie 22 kalendárnych rokov.

V navrhovateľovom prípade bolo z tohto dôvodu potrebné rozšíriť rozhodujúce obdobie pred rok 1984

tak, aby sa naplnila doba 22 rokov. To pri výpočte bez prihladenia na roky 2007-2009 znamenalo, že do rozhodujúceho obdobia patrili aj roky 1979-1981. Pri započítaní rokov 2007-2009 do rozhodujúceho obdobia po doplatení dlžného poistného za toto obdobie však už predtým zohľadnená doba rokov 1979-1981 do rozhodujúceho obdobia nepatrila. Prítom išlo o roky, v ktorých navrhovateľov vymeriavací základ (osobný mzdový bod) bol vyšší ako v rokoch 2007-2009. To spôsobilo pokles priemerného osobného mzdového bodu, nižšiu sumu invalidného a následne aj starobného dôchodku.

Na prvý pohľad môže pôsobiť nezrozumiteľne tá časť odôvodnenia rozhodnutia odporkyne, kde sa poukazuje na predchádzajúci invalidný dôchodok navrhovateľa. V jeho prípade prichádzalo v zmysle § 79a zákona o sociálnom poistení do úvahy použitie buď priemerného osobného mzdového bodu použitého pri výpočte jeho predchádzajúceho invalidného dôchodku (ku dňu výpočtu invalidného dôchodku), alebo neskoršieho priemerného osobného mzdového bodu vypočítaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, podľa toho, ktorý z nich je vyšší. V navrhovateľovom prípade bol pri jeho výpočte v rozhodnutiach o starobnom dôchodku z 07.01.2013 aj z 03.07.2014 (preskúmané rozhodnutie) použitý ako výhodnejší priemerný osobný mzdový bod ten, z ktorého sa vypočítaval už invalidný dôchodok. Najprv odporkyňa vychádzala z rozhodnutia o invalidnom dôchodku z roku 2010, pri preskúmanom rozhodnutí však už vychádzala z rozhodnutia o invalidnom dôchodku z 03.07.2014, ktorým bola spätne určená správna výška invalidného dôchodku.

K námietke navrhovateľa, že sa krajský súd nezaoberal otázkou vrátenia sumy 2436,72 € zo strany odporkyne, čo súvisí s tým, že navrhovateľ chce, aby nebol považovaný za dôchodkovo poisteného za roky 2007-2009, odvolací súd uvádza, že preskúmané rozhodnutie o výške starobného dôchodku vychádza zo zistenia období poistenia, pri ktorom odporkyňa vychádzala z údajov vo svojich databázach. Z administratívneho spisu je zrejmé, že na základe rozhodnutí (exekučných titulov) č. 700-0610811712-GC04/12 zo dňa 02.05.2012 a č. 700-0610811612-GC04/12 zo dňa 02.05.2012, vydaných Sociálnou poisťovňou, pobočkou Galanta, na vymoženie poistného za roky 2007-2009, bola voči navrhovateľovi vedená exekúcia. Navrhovateľ síce pod tlakom exekúcie, avšak dobrovoľne, zaplatil odporkyňou nárokováné poistné a nie je známe, že by až do vydania prvého rozhodnutia o znížení starobného dôchodku brojil proti plateniu poistného za toto obdobie tvrdiac, že dôchodkové poistenie v predmetnom období netrvalo.

Naopak, sám navrhovateľ požiadal o prepočítanie svojho invalidného dôchodku, zjavne v očakávaní, že jeho dôchodok sa zvýši. Odvolací súd na základe vyššie uvedených listín potvrdzujúcich vedenie exekúcie voči navrhovateľovi na vymoženie poistného usúdil, že navrhovateľ bol v rokoch od 01.07.2007 do 30.03.2009 dôchodkovo poistený.

Podľa § 78 ods. 1 zákona o sociálnom poistení povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnéj osobe a dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe, ktoré nezaplatili včas a v správnej sume poistné na dôchodkové poistenie za obdobie, za ktoré boli povinné platiť poistné na dôchodkové poistenie, sa toto obdobie započíta na nárok na starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok a invalidný dôchodok a na určenie ich sumy ako obdobie dôchodkového poistenia odo dňa, v ktorom bola zaplatená celá suma dlžného poistného na dôchodkové poistenie.

Pokiaľ navrhovateľ nesúhlasil s rozhodnutiami o vyrubení poistného za obdobie od 01.07.2007 do 30.03.2009, po úplnom zaplatení ktorého sa mu táto doba započítala do rozhodujúceho obdobia na účely výpočtu starobného, resp. predtým invalidného dôchodku, mohol využiť dostupné právne prostriedky na zmenu alebo zrušenie týchto rozhodnutí. Keďže predmetné rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť a v exekučnom konaní vedenom na ich základe navrhovateľ vyrubené poistné uhradil, nemôže sa po prepočítaní dôchodku a zohľadnení doby od 01.07.2007 do 30.03.2009 do rozhodujúceho obdobia v nadväzujúcom konaní účinne brániť tým, že v spomenutom období nemal byť považovaný za dôchodkovo poisteného.

Zaiste je pre navrhovateľa nepríjemné, že jeho starobný dôchodok sa po doplatení dlžného poistného znížil. To však vyplýva zo spôsobu výpočtu dôchodku stanoveného zákonom, ktorý určil, že sa

príhliada len na obdobie od roku 1984. Je tiež treba pripomenúť, že sporné obdobie poistenia existovalo u navrhovateľa predtým, ako mu vznikol nárok na invalidný, resp. starobný dôchodok. Základná právna skutočnosť, z ktorej sa neskôr vychádzalo, teda bola založená ešte pred vznikom nároku na dávku a odporkyňa ju podľa práva nemohla prehliadať. Pokiaľ v spomenutom období existovalo na základe zákona dôchodkové poistenie, bola odporkyňa povinná dlžné poistné vymáhať a preto aj došlo k exekúcii a následnému doplateniu poistného, čo viedlo k prepočítaniu navrhovateľovho dôchodku.

Možno preto konštatovať, že navrhovateľovi bola priznaná taká dávka, ktorá mu patrí. Odvolací súd poznamenáva, že pokiaľ by navrhovateľ včas zaplatil všetko dlhované poistné, od začiatku by mu bol správne vypočítaný invalidný a potom starobný dôchodok, aký mu patril.

Odvolací súd je presvedčený, že vyššie opísané dôvody tohto rozhodnutia spolu s rozsudkom krajského súdu poskytujú navrhovateľovi dostatočné odpovede na všetky jeho námietky k predmetu konania.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne a v zmysle zákona opravnému prostriedku navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 v spojení s § 250ja ods. 3 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.